

PŘIJATÉ TEXTY

P8_TA(2018)0530

Střet zájmů a ochrana rozpočtu EU v České republice

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2018 o střetech zájmů a ochraně rozpočtu EU v České republice (2018/2975(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí rozhodnutí a usnesení o udělení absolutoria Komisi¹ za roky 2014, 2015 a 2016,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie² (dále jen „nové finanční nařízení“), a zejména na článek 61 uvedeného nařízení, který upravuje střet zájmů,
 - s ohledem na otázky, které dne 2. srpna 2018 zaslala Komisi Česká pirátská strana,
 - s ohledem na oficiální podnět, s nímž se dne 19. září 2018 obrátila na Komisi organizace Transparency International Česká republika,
 - s ohledem na stanovisko právní služby Komise ze dne 19. listopadu 2018 nazvané „Dopad článku 61 nového finančního nařízení (střet zájmů) na platby z evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů“,
 - s ohledem na prezentaci, kterou dne 20. listopadu 2018 poskytlo generální ředitelství Komise pro rozpočet Výboru pro rozpočtovou kontrolu Evropského parlamentu, nazvanou „Pravidla pro střety zájmů ve finančním nařízení z roku 2018“,
 - s ohledem na čl. 123 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že ustanovení finančního nařízení z roku 2012 týkající se střetu zájmů se sice výslovně nevztahovalo na sdílené řízení, ale členské státy měly povinnost zajistit účinnou vnitřní kontrolu včetně předcházení střetům zájmů;
- B. vzhledem k tomu, že předpisy týkající se zadávání veřejných zakázek ukládají členským

¹ Úř. věst. L 246, 14.9.2016, s. 1, Úř. věst. L 252, 29.9.2017, s. 1 a Úř. věst. L 248, 3.10.2018, s. 1.

² Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1.

státům povinnost předcházet střetům zájmů (článek 24 směrnice 2014/24/EU¹), včetně přímého či nepřímého osobního zájmu, a že pro situace vnímané jako střety zájmů nebo pro specifické povinnosti ve sdíleném řízení již právní předpisy existují (např. nařízení (EU) č. 1303/2013²);

- C. vzhledem k tomu, že Rada přijala svůj postoj k novému finančnímu nařízení dne 16. července 2018 a dne 18. července 2018 bylo podepsáno konečné znění aktu; vzhledem k tomu, že dne 2. srpna 2018 vstoupil v platnost článek 61 nového finančního nařízení, který zakazuje střet zájmů;
- D. vzhledem k tomu, že čl. 61 odst. 1 ve spojení s čl. 61 odst. 3 nového finančního nařízení stanoví:
 - i) negativní povinnost účastníků finančních operací zamezit vzniku střetu zájmů ve vztahu k rozpočtu EU;
 - ii) pozitivní povinnost účastníků finančních operací přijmout vhodná opatření, která u funkcí v rámci jejich odpovědnosti zamezí vzniku střetu zájmů a která řeší situace, jež lze objektivně vnímat jako střet zájmů;
- E. vzhledem k tomu, že podle judikatury Soudního dvora Evropské unie³ „střet zájmů představuje objektivně sám o sobě vážné narušení, aniž by bylo k jeho kvalifikaci třeba zohledňovat úmysly zúčastněných stran a jejich dobrou víru“; vzhledem k tomu, že Komise je povinna pozastavit platby z fondů EU v případech, kdy existují závažné nedostatky ve fungování systémů řízení a kontroly, a v případech, kdy byly zjištěny neodhalené, neoznámené a neopravené závažné nesrovnalosti týkající se střetu zájmů;
- F. vzhledem k tomu, že organizace Transparency International Česká republika se dne 19. září 2018 obrátila na Komisi dopisem, v němž tvrdí, že předseda vlády České republiky Andrej Babiš soustavně porušuje právo EU a České republiky týkající se střetu zájmů;
- G. vzhledem k tomu, že bylo odhaleno, že Andrej Babiš je skutečným majitelem Agrofertu, společnosti ovládající koncern Agrofert, pod nějž spadá i několik významných českých médií, a to prostřednictvím svěřenských fondů AB I a AB II, jichž je zakladatelem a současně jediným obmyšleným;
- H. vzhledem k tomu, že Andrej Babiš je rovněž předsedou české Rady pro Evropské strukturální a investiční fondy;
- I. vzhledem k tomu, že společnosti koncernu Agrofert se podílejí na projektech podporovaných z Programu rozvoje venkova České republiky, který je financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova;
- J. vzhledem k tomu, že společnosti koncernu Agrofert získaly v období 2014–2020 z evropských strukturálních a investičních fondů značné částky, pohybující se v rozmezí

¹ Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65.

² Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320.

³ *Ismeri Europa Srl v. Účetní dvůr*, rozsudek ze dne 15. června 1999, T-277/97, ECLI:EU:T:1999:124.

od 42 milionů EUR v roce 2013 až po 82 milionů EUR v roce 2017;

- K. vzhledem k tomu, že stanovisko právní služby Komise uvádí, že podle prohlášení o příjmech, která podávají čeští veřejní činitelé, získal Andrej Babiš během prvního pololetí roku 2018 z koncernu Agrofert prostřednictvím svých svěřenských fondů příjem ve výši 3,5 milionu EUR;
- L. vzhledem k tomu, že Evropský parlament ve svých usneseních o udělení absolutoria opakovaně vyzýval Komisi k urychlení postupu schvalování souladu, aby bylo možné získat informace o riziku střetu zájmů ve Státním zemědělském intervenčním fondu České republiky; vzhledem k tomu, že Evropský parlament poukazoval na to, že nebudou-li přijata opatření nezbytná k zamezení střetu zájmů, mohl by být příslušný český orgán nucen odebrat akreditaci platební agentuře a Komise by z téhož důvodu mohla rozhodnout, že uplatní finanční opravu;
- M. vzhledem k tomu, že Výbor pro rozpočtovou kontrolu Evropského parlamentu se v září 2018 rozhodl tuto záležitost řešit v rámci každoročního postupu udělování absolutoria, zejména při slyšení komisařů, kterých se tento problém nejvíce týká;
- N. vzhledem k tomu, že tato slyšení nepřinesla poslancům Evropského parlamentu dostatečně jasné odpovědi ohledně současného stavu možného střetu zájmů předsedy vlády České republiky;
- O. vzhledem k tomu, že dne 1. prosince 2018 evropské sdělovací prostředky, mezi nimiž byly i deníky *The Guardian*, *Le Monde*, *De Standaard* a *Süddeutsche Zeitung*, uveřejnily informace o stanovisku právní služby Komise, které potvrzovalo střet zájmů Andreje Babiše;
1. je hluboce znepokojen tím, že Česká republika nedodržuje čl. 61 odst. 1 nového finančního nařízení, pokud jde o střet zájmů předsedy vlády České republiky a jeho vazby na koncern Agrofert;
 2. vyjadřuje politování nad každým střetem zájmů, který by mohl ohrozit plnění rozpočtu EU a oslabit důvěru občanů EU v řádnou správu peněz daňových poplatníků EU; vyzývá Komisi, aby zajistila, že se v případě střetu zájmů politiků EU bude uplatňovat politika nulové tolerance a nebudou pro ně platit jiná pravidla než pro kohokoli jiného a že nebudou žádným způsobem omlouvána prodlení při ochraně finančních zájmů Unie;
 3. připomíná své usnesení ze dne 27. dubna 2017 o udělení absolutoria za rozpočtový rok 2015¹, v němž vzal na vědomí, že „Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) zahájil na základě údajných nesrovnalostí správní vyšetřování [...] projektu realizovaného v České republice pod názvem „Čapí hnízdo“, a vyzval Komisi, „aby ihned po dokončení vyšetřování informovala příslušný výbor“; připomíná své usnesení ze dne 18. dubna 2018 o udělení absolutoria za rozpočtový rok 2016², v němž uvítal, že „OLAF dokončil správní vyšetřování českého projektu „Čapí hnízdo“, a vyjádřil politování nad tím, že „OLAF odhalil závažné nesrovnalosti“;
 4. bere na vědomí odpověď komisaře Oettingera, kterou poskytl dne 29. listopadu 2018 v rámci postupu udělování absolutoria za rok 2017 v reakci na písemnou otázku č. 51 a v

¹ Úř. věst. L 252, 29.9.2017, s. 28.

² Přijaté texty, P8_TA(2018)0121.

níž Evropskému parlamentu sdělil, že české orgány na základě doporučení úřadu OLAF z prosince 2017 v případě „Čapí hnízdo“ vyňaly tento projekt z poslední žádosti o platbu z regionálního operačního programu pro střední Čechy, takže na tuto operaci nebyly vyplaceny žádné finanční prostředky EU; konstatuje také, že úřad OLAF doporučil vnitrostátním justičním orgánům příslušným v trestních věcech, aby zahájily vyšetřování skutečností, které zjistil ve svém šetření, a sdělil jim, že tento případ je nyní v jejich působnosti;

5. zdůrazňuje, že vzhledem k přímé použitelnosti čl. 61 odst. 1 nového finančního nařízení o střetu zájmů nesou všechny osoby zapojené do provádění rozpočtu EU, včetně předsedů vlád, zodpovědnost za plnění povinností předcházet střetům zájmů a řešit situace, které lze objektivně vnímat jako střet zájmů;
6. vyjadřuje politování nad tím, že Komise zůstala po dlouhou dobu pasivní, ačkoli již od roku 2014 existují silné náznaky, že se Andrej Babiš nacházel v situaci střetu zájmů ve své funkci ministra financí a později pak předsedy vlády;
7. připomíná, že vnitrostátní orgány mají povinnost zajistit, aby byly právní předpisy Unie o střetu zájmů uplatňovány ve všech případech a u všech osob;
8. vyzývá Komisi, aby zavedla kontrolní mechanismus, který by se zaměřoval na otázku střetu zájmů v členských státech, a aby aktivní předcházení střetům zájmů zařadila mezi své priority; vyzývá Komisi, aby důrazně zasáhla, zejména pokud vnitrostátní orgány nepřijmou opatření k zamezení střetu zájmů u svých nejvyšších představitelů;
9. vyzývá Komisi, aby se touto otázkou neprodleně zabývala na základě stanoviska své právní služby vypracovaného v návaznosti na podnět organizace Transparency International Česká republika a aby provedla nezbytná nápravná opatření a postupy s cílem napravit případnou nezákonnou situaci, včetně pozastavení veškerého unijního financování určeného koncernu Agrofert, dokud nebude střet zájmů plně vyšetřen a vyřešen;
10. vyzývá všechny vnitrostátní orgány a státní úředníky, aby iniciativně uplatňovali nové finanční nařízení, zejména jeho článek 61 o střetu zájmů, a předcházeli tak vzniku situací poškozujících jak dobrou pověst EU a členských států, tak i demokracii a finanční zájmy EU, a aby šli příkladem, pokud jde o práci ve veřejném zájmu namísto osobního prospěchu;
11. vyzývá vnitrostátní parlamenty členských států, aby zajistily, že žádný z vnitrostátních předpisů o předcházení střetům zájmů nebude v rozporu s literou a duchem nového finančního nařízení;
12. bere na vědomí stanovisko právní služby Komise o možném střetu zájmů současného předsedy vlády České republiky Andreje Babiše v roce 2014, kdy zastával funkci ministra financí; žádá Komisi, aby v plném rozsahu prošetřila legalitu všech dotací EU vyplacených koncernu Agrofert od doby, kdy se Andrej Babiš stal členem české vlády, s ohledem na předchozí finanční nařízení platné před 2. srpnem 2018 a na jeho oddíl týkající se střetu zájmů;
13. žádá Komisi, aby zveřejnila všechny dokumenty, jimiž disponuje a které se týkají možného střetu zájmů předsedy vlády České republiky a ministra zemědělství a

vysvětlila, jaké kroky hodlá podniknout k nápravě situace;

14. žádá Komisi, aby získala zpět všechny prostředky, které byly vyplaceny protiprávně nebo nesprávně;
15. trvá na tom, že veškeré vazby Andreje Babiše na koncern Agrofert musí být plně transparentní a nesmí mít vliv na výkon jeho funkce předsedy vlády České republiky;
16. vyzývá Radu, aby v rámci jednání o budoucím rozpočtu EU a o příštím víceletém finančním rámci učinila veškeré nezbytné a vhodné kroky k zamezení střetům zájmů v souladu s čl. 61 odst. 1 nového finančního nařízení;
17. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Komisi, Radě, jakož i vládě České republiky a Parlamentu České republiky.